

Pont de cal Ros

Vilada

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Carretera C-26, PK 161,600
Emplaçament Sota l'antic hostal del camí ral de Cal Ros.

Coordenades:

Latitud: 42.13029
Longitud: 1.95656
UTM Est (X): 413761
UTM Nord (Y): 4664769

Classificació

Número de fitxa 08299 - 107
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XIX-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Estructural
Titularitat Pública
Titular: 08300A001090130000SS

Fitxes associades:

[Camí-ral de Berga a Ripoll](#)

[Desguàs de Bertrana](#)

[Pont de Bertrana](#)

[Pont del Sofre](#)

[Pont de la Coromina](#)

[Desguàs de Cal Peraire](#)

[Pont de cal Pei](#)

[Pont PK161](#)

Autoria de la fitxa

Martí Picas. INSITU SL

Descripció

Es tracta d'un pont d'un sol ull orientat d'est a oest i que dona pas a l'aigua del rec en descens al Merdançol entre les cases de Pradell i de les Eres de Gardilans. El pont originalment estava fet amb pedra i volta de canó de maons, per bé que ara la volta està encofrada de formigó. Els estreps estan bastits amb grans carreus de pedra repicada a tall de brancals. El sòcol és de grans blocs escairats i embellits amb un encoixinat. La transició entre la paret i l'arrencament de la volta és llisa. A les dues cares, nord i sud, els estreps estan decorats mitjançant un cordó que ressegueix el perfil dels carreus desbastats. Bona part dels cordons està perdut. A l'interior de la volta es pot observar un canvi entre el tipus i perfil de pedra. Fet que ens podria indicar que també va patir una voladura durant la guerra.

Observacions:

El conjunt està fet seguint l'estil de les grans obres civils del s. XIX. L'Arxiu General de la Diputació de Barcelona disposa de diferent documentació de la construcció de la carretera.

Història

A la dècada de 1860 s'inicia a la província de Barcelona una planificació de noves carreteres que millorin la connexió interna del país. D'aquesta manera l'any 1879 es presenta el Pla de carreteres provincials de Barcelona per part de Melcior de Palau. En dit pla s'inclou la futura carretera de Berga-Montesquiu la qual s'inaugura, inclòs el tram de Vilada, entre els anys 1880-90, esdevenint un fet transcendent pel poble. Per una banda, millora l'aïllament del nucli el qual finalment disposa de carretera i deixa enrere l'antic camí ral només apte per transport de ferradura. I per altra, marca l'inici del creixement del nucli urbà, ja que bona part dels nous habitatges, fàbriques i altres edificis de nova construcció s'ubicaran entorn de la via als peus de l'església parroquial de Sant Joan. Una de les obres més singulars de la carretera és el pont de cal Pei, el de majors dimensions de tota la carretera. El tram de nova carretera era aproximadament de 50 km nous de via. Aquest recorregut és encara ara en gran mesura, el traçat de la C-26. No es té constància de la voladura del pont durant la retirada republicana de l'any 1939, no obstant això, la lectura dels paraments del pont fa pensar que també va ser enderrocat. El pont es troba a escassos metres d'un tram del camí ral just abans de l'arribada a l'hostal de cal Ros venint de Vilada. En el punt on el camí ral travessava el rec encara es veuen dos forats de pal d'algun tipus de passarel·la.

Tal i com descriu Melcior de Palau a l'inici del "Estudio histórico-crítico" que publica al núm. 20 de la Revista de Obras Públicas (1890), l'herència de la III Guerra Carlina és ben present en la base de construcció d'aquest primer gran eix transversal:

"Carretera de Montesquiu al confín de la província con Lérida por Berga. Altamente estratégica, pues une la provincia de Gerona con la de Lérida, y el río Ter con el Llobregat, atravesando escabrosos terrenos y pasando por pueblos que, como el de Alpens, se hicieron tristemente célebres en la última guerra civil, débese casi por entero á esta circunstancia su inclusión en el plan, sin desconocer que su apertura ha cambiado la faz de la comarca, haciéndola entrar por los senderos de la industria y del comercio, que le eran totalmente extraños."

Bibliografia

NAVÀS T. Carreteres i camins del Berguedà. Orígens històrics i gestió viària en temps de la Mancomunitat. Núm. 122 (2014): L'obra de la Mancomunitat al Berguedà.

PALAU M. Estudio histórico-crítico. Revista de Obras Públicas. Núm. 20. 1890.

